

Orientering om
prosjektet

Sektornøytral veiledning til konsekvensutredninger

Nettverkssamling for
regional og kommunal planlegging
05.11.19

Pernille Lund Hoel, prosjektleder

Agenda

- Gjennomgang av oppdraget
- Prosjektets organisering og planlagte leveranser
- Kommunikasjon
- Veiledningsbehov og forventninger
- Status fra pågående arbeidspakker

Konsekvensutredninger – et verktøy for gode beslutninger

Oppdraget:

"Utvikle generell metodikk for
konsekvensutredninger innenfor
KLDs ansvarsområde"

Forskrift om konsekvensutredninger

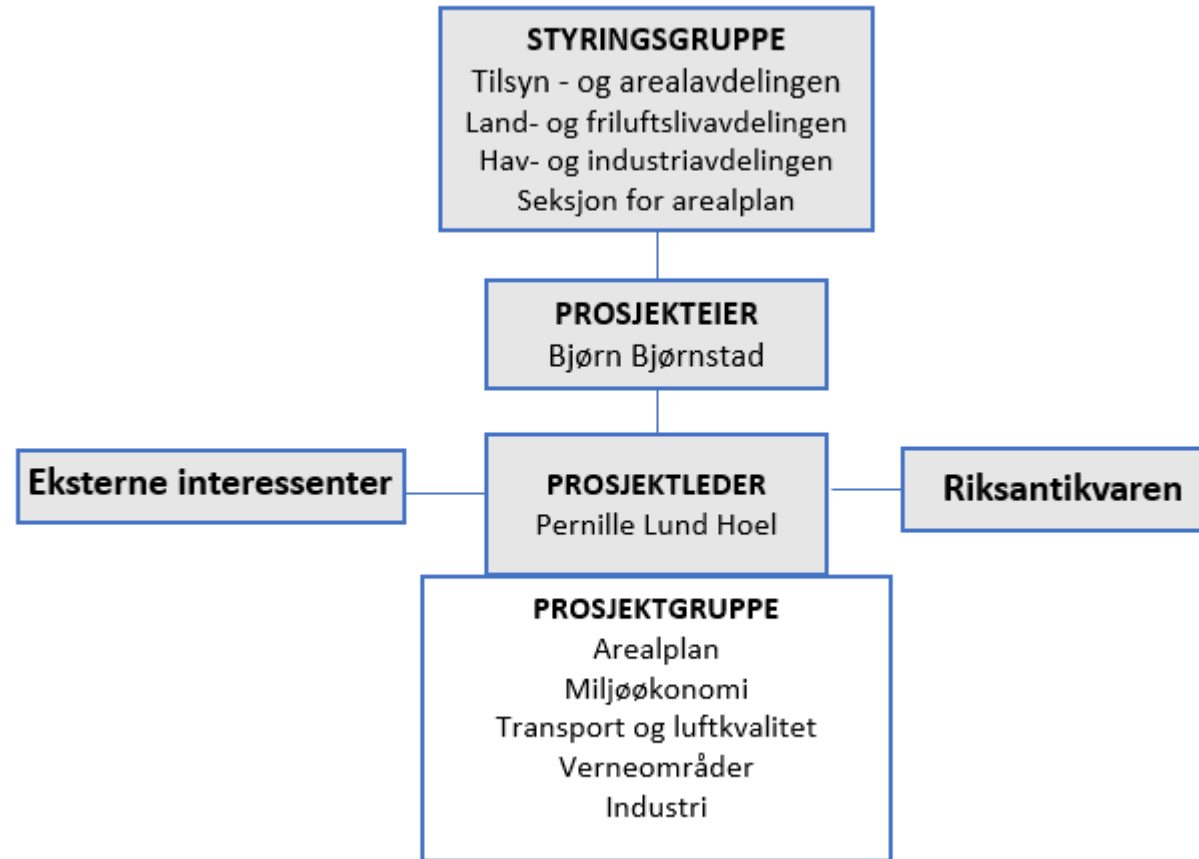
§ 21. *Beskrivelse av faktorer som kan bli påvirket og vurdering av vesentlige virkninger for miljø og samfunn*

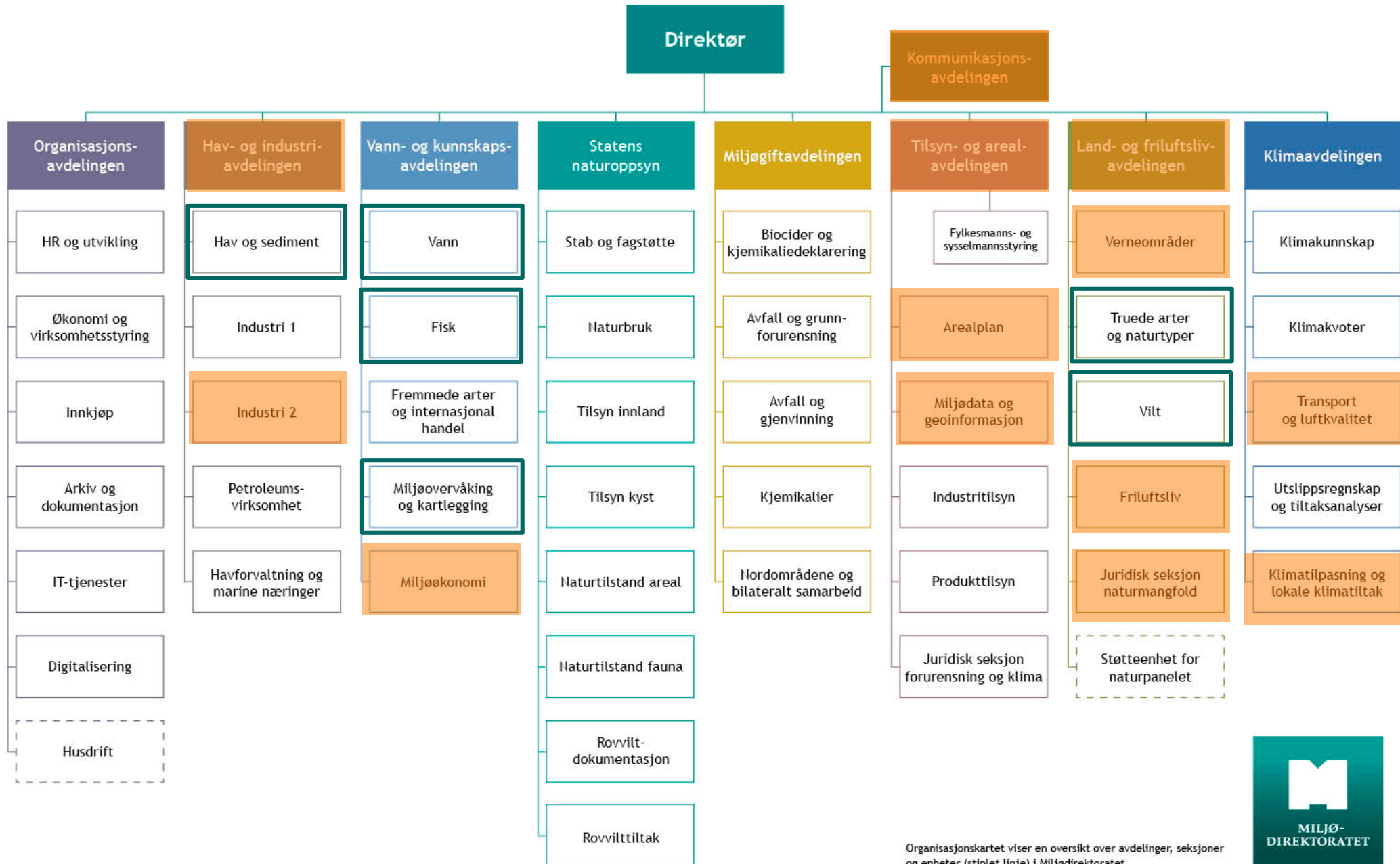
Konsekvensutredningen skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn, herunder:

- naturmangfold, jf. naturmangfoldloven
- økosystemtjenester
- nasjonalt og internasjonalt fastsatte miljømål
- kulturminner og kulturmiljø
- friluftsliv
- landskap
- forurensning (utslipp til luft, herunder klimagassutslipp, forurensning av vann og grunn, samt støy)
- vannmiljø, jf. vannforskriften
- jordressurser (jordvern) og viktige mineralressurser
- samisk natur- og kulturgrunnlag
- transportbehov, energiforbruk og energiløsninger
- beredskap og ulykkesrisiko
- virkninger som følge av klimaendringer herunder risiko ved havnivåstigning, stormflo, flom og skred
- befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen
- tilgjengelighet for alle til uteområder og gang- og sykkelveinett
- barn og unges oppvekstvilkår
- kriminalitetsforebygging
- arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet.

Prosjektorganisasjon

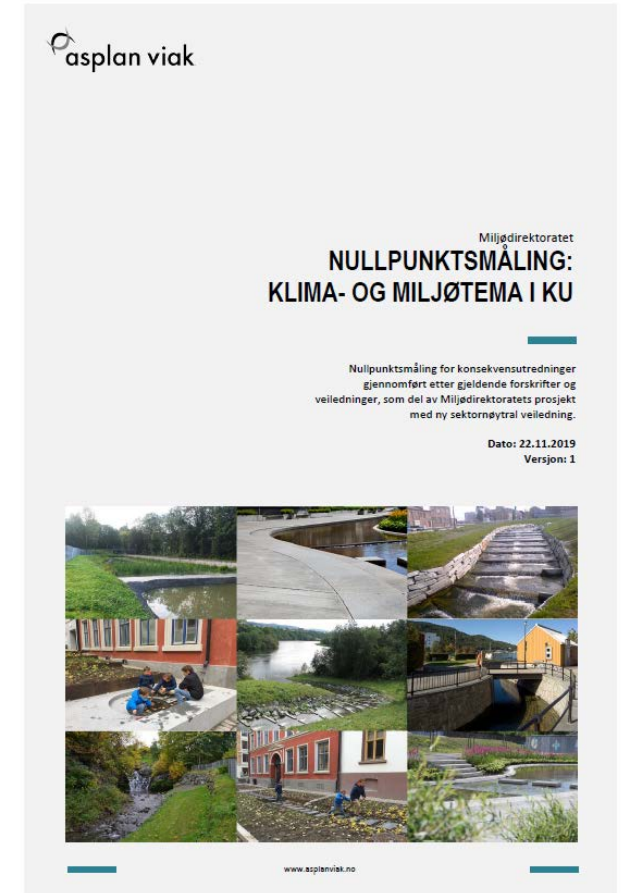
Organisasjonskartet viser en oversikt over avdelinger, seksjoner og enheter (stiplet linje) i Miljødirektoratet.

Mål for prosjektet

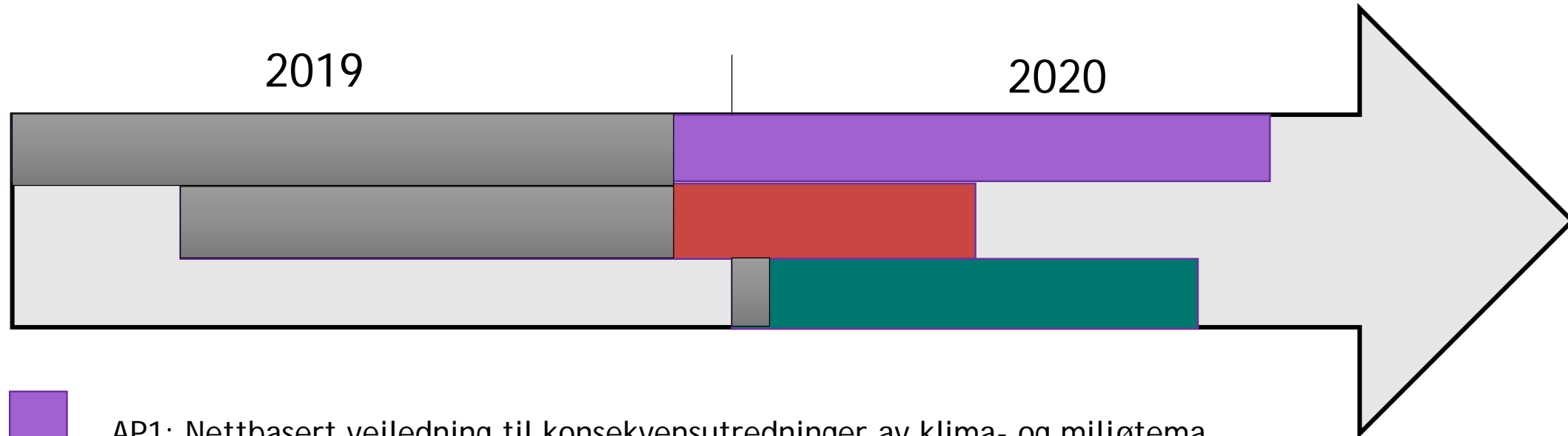
- Ønskede gevinster med prosjektet:
  - en tydelig sektornøytral veiledningsrolle når det gjelder konsekvensutredninger
  - mer enhetlige og sammenlignbare konsekvensutredninger for klima- og miljøtema
  - økt forutsigbarhet rundt omfang og kvalitetskrav i konsekvensutredninger om klima- og miljø
  - brukere får enkelt tilgang til tilgjengelig miljødata på riktig steg i prosessen med å lage konsekvensutredning
- Nullpunktsundersøkelse

Gjennomføringsfasen

AP1: Nettbasert veiledning til konsekvensutredninger av klima- og miljøtema

AP2: Metodikk for vurdering av miljøkonsekvenser

AP3: Veilede til ønsket metodikk ved innhenting av ny kunnskap

Kommunikasjon med eksterne interessenter

Så langt:

- Tett kontakt og arbeidsmøter med Vegdirektoratet og RA
- Tidlig test av struktur for nye nettsider
- Spørreundersøkelser
- Intervjuer av bruker-representanter
- Felles fagdag med utredere + mer temaspesifikke møter
- Informasjonsmøte for sektormyndigheter/andre direktorater
- Orientering om prosjektet og innspill fra fylkesmenn på Miljøfagkonferansen

Kommende:

- Nye arbeidsøker med Vegdirektoratet og RA
- Orientering for kommuner
- Bred brukertesting med brukergrupper

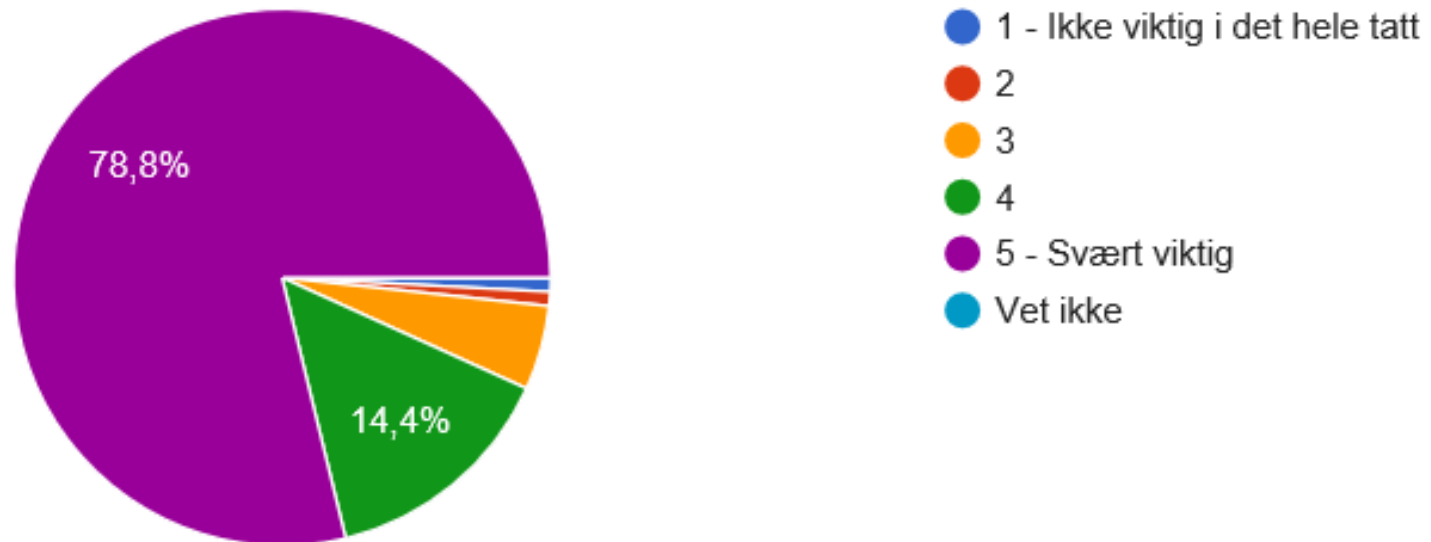

Veiledningsbehov og forventninger

Hva utløser krav om konsekvensutredning?

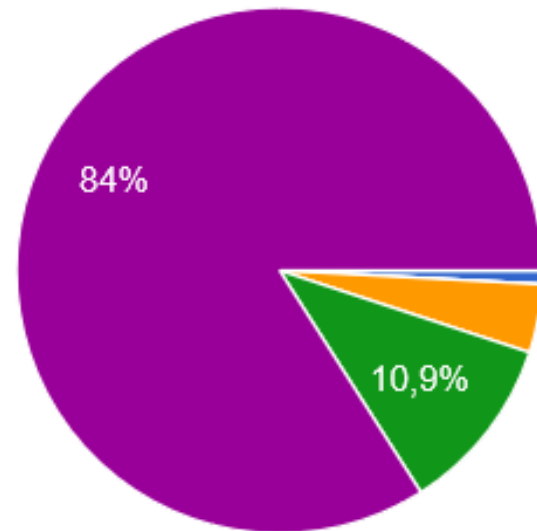
118 svar

Hva skal med i en konsekvensutredning?

119 svar

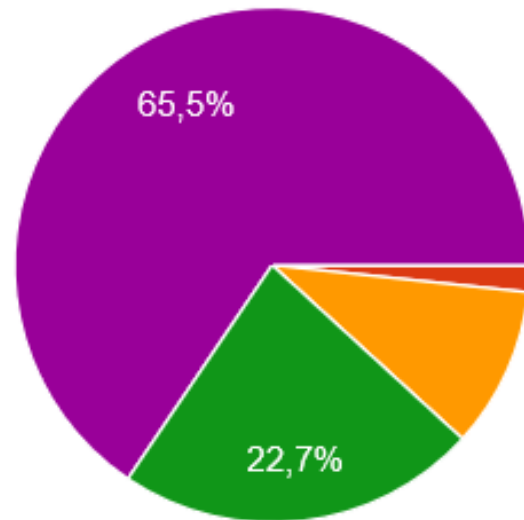
- 1 - Ikke viktig i det hele tatt
- 2
- 3
- 4
- 5 - Svært viktig
- Vet ikke

- Størst behov for veiledning for fagtemaene;
  - Naturmangfold
  - Økosystemtjenester
  - Vannmiljø

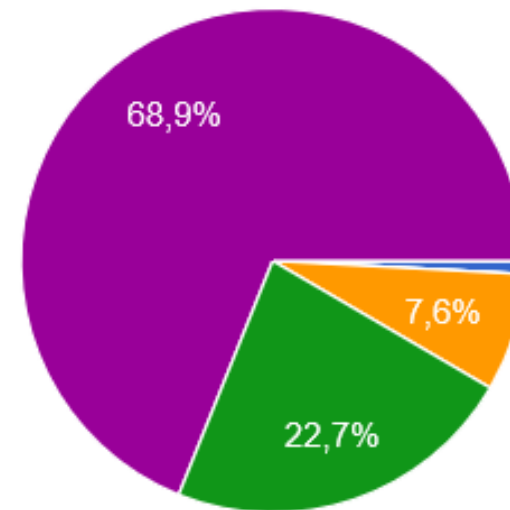
Når er kunnskapsgrunnlaget godt nok?

119 svar

Når det er krav om ny kunnskap?

119 svar

- 1 - Ikke viktig i det hele tatt
- 2
- 3
- 4
- 5 - Svært viktig
- Vet ikke

Forventninger

- Veiledningen bør være altomfattende, men samtidig kort og konsis
- V712 er bra, men mindre relevant der det ikke er alternativfokus / i mindre plansaker
- Ønsker veiledning på samla belastning og sekundære virkninger i lengre tidsperspektiv
- Tydeligere forventningsnivå fra miljøforvaltningen
- Det bør lages én veileder for KU; direktorater og departementer må snakke mer sammen
- Det bør være gode muligheter for medvirkning i utvikling av veilederen

Status

Arbeidspakke 1: Nettbasert veiledning til konsekvensutredninger

Nettbasert veiledning

Oppgaveveiledning

Når må planen eller tiltaket konsekvensutredes?

Et inngrep i naturen påvirker miljø og samfunn. Det er derfor viktig å vurdere konsekvensene av tiltak eller planer før de gjennomføres.

En konsekvensutredning skal sikre at hensynet til miljø og samfunn tas i betraktning når planer eller tiltak forberedes.

Flere regelverk stiller krav om kunnskap om den eksisterende tilstanden til et område, og hva som skjer hvis tiltaket eller planen gjennomføres.

Når du skal følge regelverket innebærer det å finne ut om en plan eller et tiltak krever konsekvensutredning. Denne veilederen hjelper deg med å avgjøre dette.

Konsekvensutredningsforskriften viser hvilke planer og tiltak som skal ha konsekvensutredning. Se §§ 6, 7 og 8.

Hvilket regelverk gjelder for tiltaket eller planen?

Du må først ta stilling til hvilket regelverk tiltaket eller planen følger:

- Planer etter plan- og bygningsloven
- Tiltak etter sektorlover
- Planer og programmer etter andre lover
- Unntak

Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet

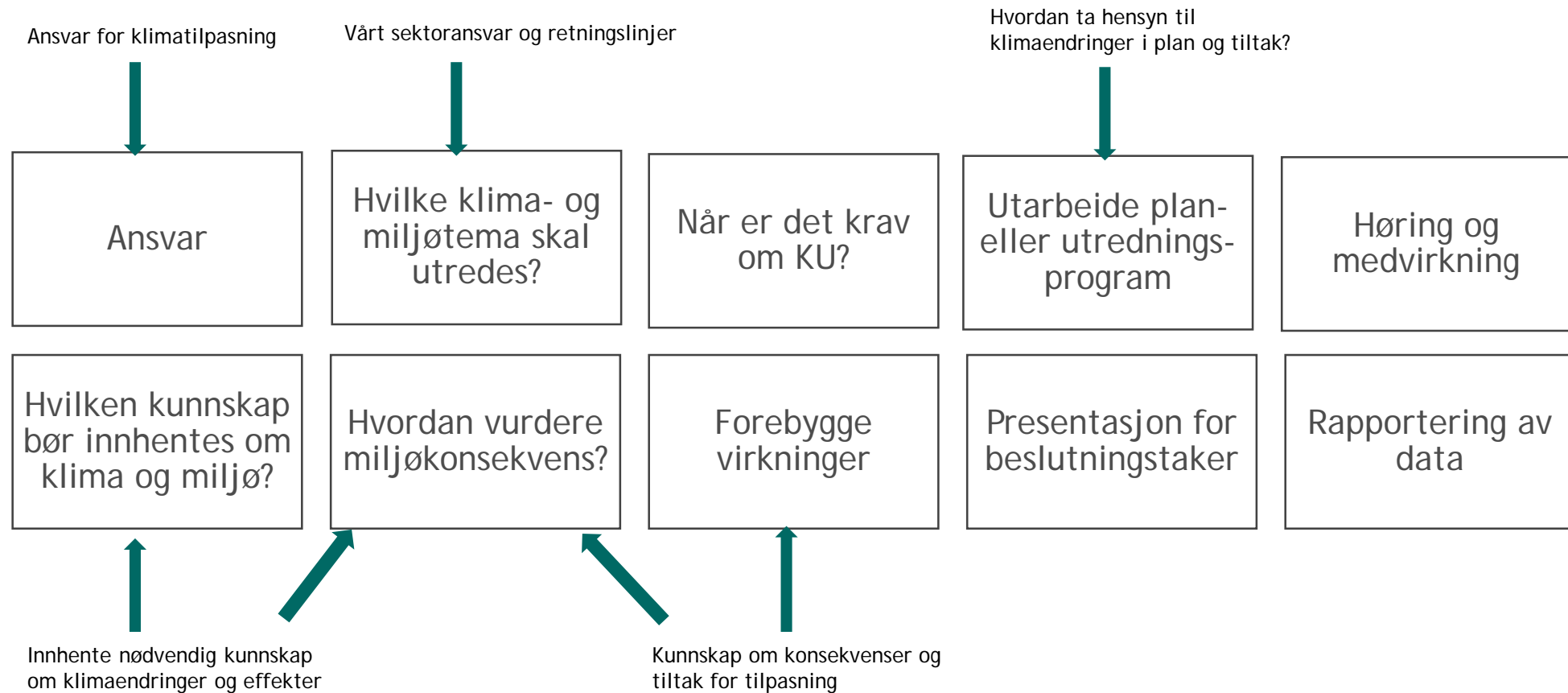
Vurdering av vesentlige virkninger etter vedlegg III i forskriftene om konsekvensutredninger

Veileder (kommentarutgave 8.juli 2015)

Hvordan ta hensyn til klimaendringer?

Status

Arbeidspakke 2: Metodikk for vurdering av miljøkonsekvenser

Hvilke miljøverdier bør vektlegges?

- **Verdi:** Hvilke miljøverdier finnes innenfor plan-/utredningsområdet og hvilken verdi har de?
- **Påvirkning:** Hvordan vil planen eller tiltaket påvirke disse verdiene, sett i lys av deres sårbarhet for denne typen arealinngrep og andre påvirkningsfaktorer de er utsatt for?
- **Konsekvens:** Hva er de positive og negative virkningene, hvor varige er de? Vil en realisering av planen eller tiltaket kunne medføre at det blir vanskeligere eller umulig å nå nasjonale miljømål?

Steg 1: hvor store miljøverdier?

- Verditema i veiledningen:
  - Naturmangfold
  - Landskap
  - Friluftsliv
  - Kulturminner og kulturmiljø (RA)

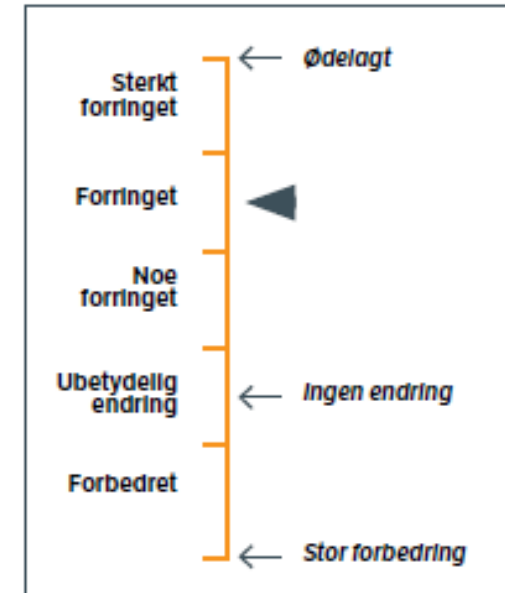
Økosystemtjenester

1. Sikre at verdifull natur hensyntas
2. Sikre at vi svarer ut punktet *Økosystemtjenester* i forskriften
3. Sikre at vi håndterer ØT innenfor *egne* tema, og er tydelige på hva vi ikke håndterer

Steg 2: hvordan vil klima og miljø påvirkes?

- Tema:
  - Naturmangfold
  - Landskap
  - Friluftsliv
  - Kulturminner og kulturmiljø
  - Forurensning
  - Sårbarhet for klimaendringer
- Skal dekke (jfr. § 21):
  - Beskrivelsen skal omfatte positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige, varige, kortsiktige og langsiktige virkninger
  - Samlede virkninger og samlet belastning

Figur 6-5 Skala for vurdering av påvirkning. Skalaen for påvirkning gjenfinnes på y-aksen i konsekvensvifva, se Figur 6-6

Steg 3: hvor store miljøkonsekvenser?

- Konsekvensgrad: sammenstilling av vurderingene av verdi og påvirkning
- Arealbruksendringer og virkninger over tid
- Sammenlikning av virkninger av ulike alternativer
- Vurdering av kunnskapsgrunnlaget og fremstilling av usikkerhet

- Muligheter for å redusere konsekvensgraden?
  - Neste trinn i veiledningen: Forebygge virkninger

Samspeillet med annen veiledning

- Vårt sektoransvar er avgrenset til klima- og miljøtema
- Sikre samsvar mellom begreper, tabeller og kriterier
- Avgrensing og henvisning til annen veiledning (internt og eksternt)
- Flere parallelle utviklingsløp internt i direktoratet og eksternt

Et rent og rikt miljø

Foto: Øyvind Haug

